

WINTER- VERGADERING 2026

Nieuwe ziekten : SBR & RTD

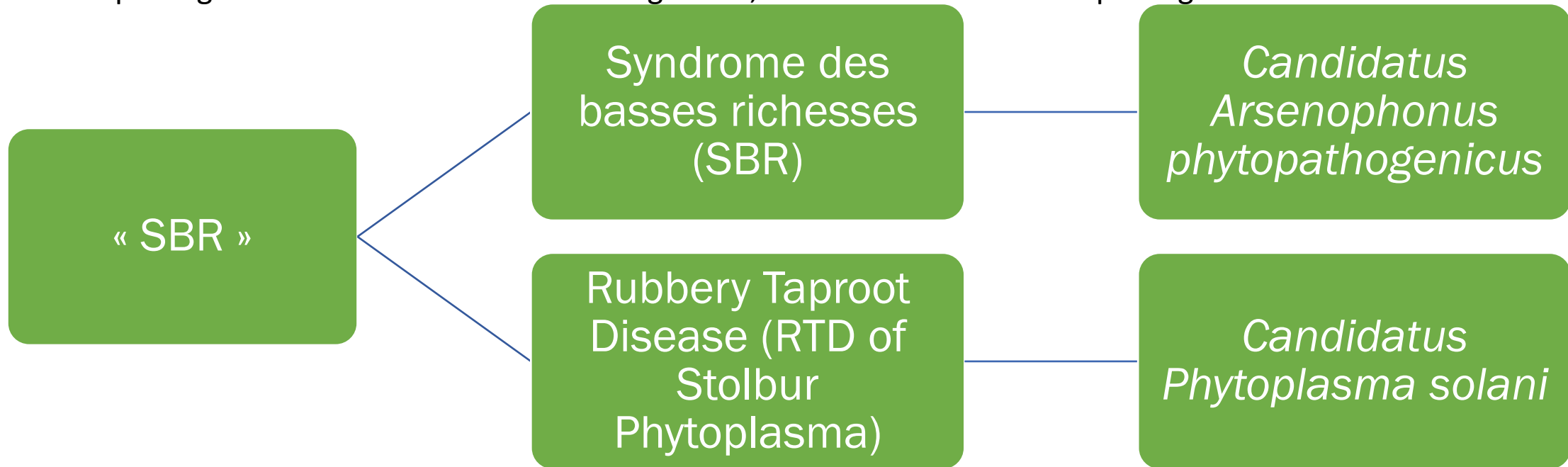
- Introductie
- Algemene situatie 2025
- Onderzoek

De ziekte SBR

« Syndrome des basses richesses »

Opbrengstverlies ? Tot 5% minder suikergehalte, tot 25% minder wortelopbrengst

Overgedragen door een glasvleugelcicade :
Pentastiridius leporinus (SBR en RTD) of
Haylesthes obsoletus (RTD)

Volwassen

Larve

- SBR en mixed

Rubbery Taproot Disease (RTD)

1 ziekte, 2 bacteries overgedragen door glasvleugelcicade

- ZIEKTE = « Syndrôme basses richesses » met 1 of 2 bacteries als ziekteverwekkers
- ZIEKTEVERWEKKERS =
 - ARSEPH proteo-bacterie (Ca. *Arsenophonus phytopathogenicus*)
 - PHYPSO phytoplasma (Ca. *Phytoplasma solani*) =
 - Aardappel : Stolbur phytoplasma type A
 - Nieuw pathotype in Duitsland type P: Rubbery Taproot Disease in suikerbiet (+ aardappel)
- « Syndrôme basses richesses » = altijd ARSEPH en soms PHYPSO in biet
- Nieuw: Bacterial Potato Wilt = altijd ARSEPH en soms PHYPSO in aardappel
- Nieuw: Bacterial Vegetable Wilt = altijd ARSEPH en soms PHYPSO in wortellen bvb.

1 ziekte, 2 bacteries overgedragen door glasvleugelcicade

- ARSEPH proteo-bacterie
 - In 1991 : SBR in Bourgogne (Frankrijk)
 - In 2009 : eerst gesignaleerd in Duitsland
 - In 2017 : eerst gesignaleerd in Zwitserland, verdere uitbreiding in Duitsland
 - Van 2018 → 2024 : zeer sterke uitbreiding over diverse regio's in Duitsland
 - In 2024(?) : gesignaleerd in Elzas
-
- Vanaf 2020 : ook aantastingen in aardappelen → Bacterial Potatoe Tuber Wilt
 - Sinds 2021 : evolutie naar mix infecties van ARSEPH + PHYPSO
 - Sind 2024 : meerdere groentengewassen → Bacterial Vegetable Wilt

Overdracht ARSEPH

- *Pentastiridius leporinus* riet-glasvleugelcicade
- Waardplanten : (suiker)biet, aardappel, granen
- Vertikale transmissie Adult → ei
- Levenslang

Overdracht PHYPSO

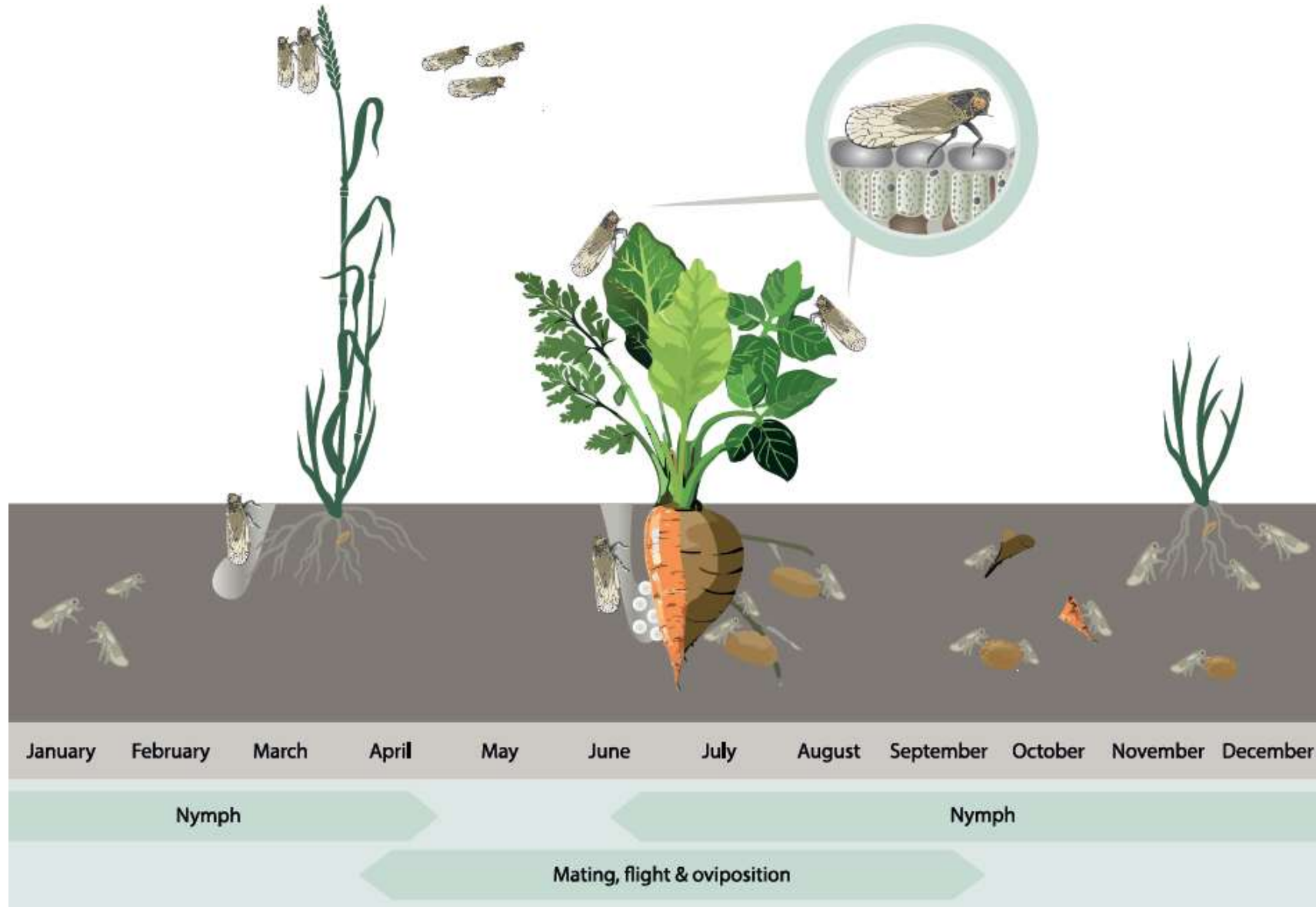
- *Pentastiridius leporinus* riet-glasvleugelcicade
- *Hyalesthes obsoletus* (winde-glasvleugelcicade)
- Waardplanten : akkerwinde, netel, aardappel, (suiker)biet, granen, groenten
- Geen verticale transmissie adult → ei
- Infectie door voeding
- Levenslang

Waardplant of Ziek ?

Waardplant van <i>Pentastiridius</i> cicade + infectie en schade + vermeerdering	Bieten, aardappelen, wortel, rode biet, snijbiet
Vermoedelijke waardplant van <i>Pentastiridius</i> + infectie en schade + vermeerdering	Pastinaak, peterselie, asperge, cichorei en andere groenten
Infectie en schade, geen vermeerdering	Uien, paprika, tomaat, rabarber, selder, aardbei
Waardplant van <i>Pentastiridius</i> zonder schade	Graangewassen, Niger
Geïnfecteerd maar geen schade (?)	Witte & rode kool, Chinese kool ...

Levenscyclus

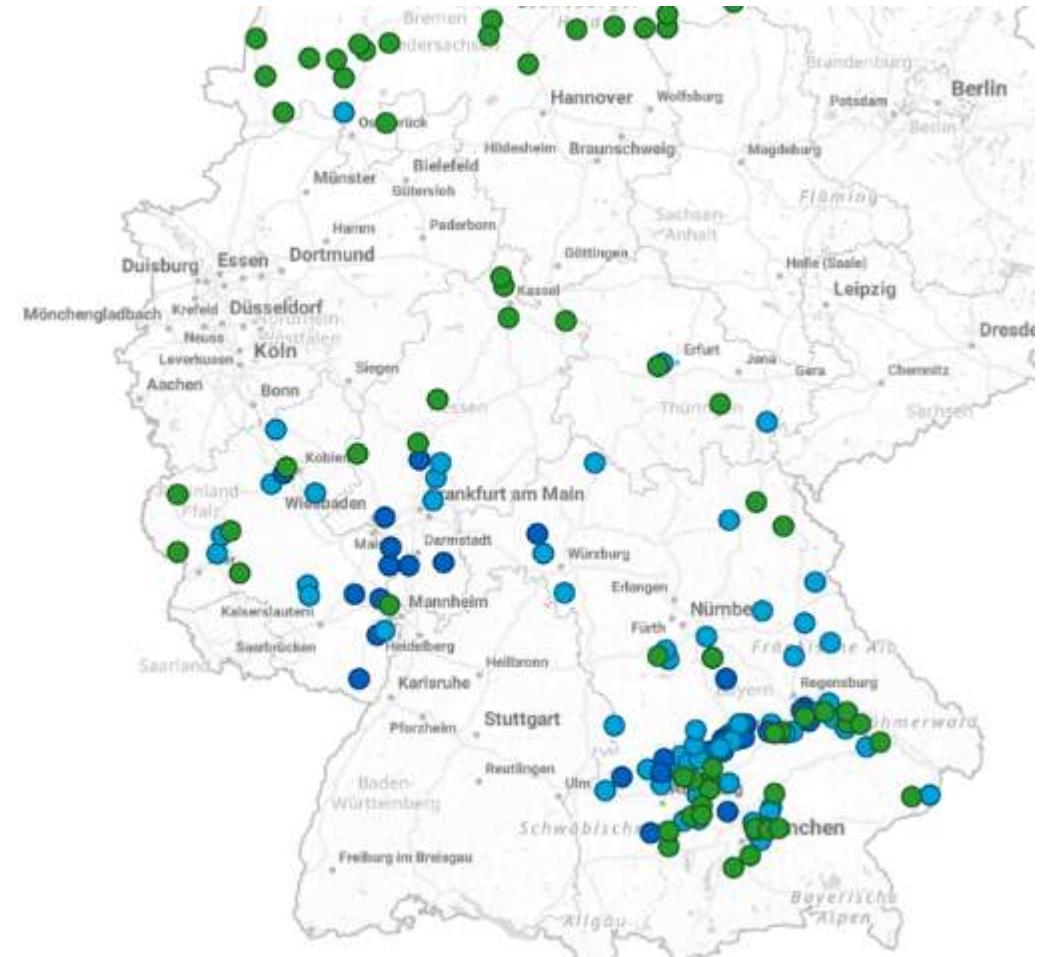
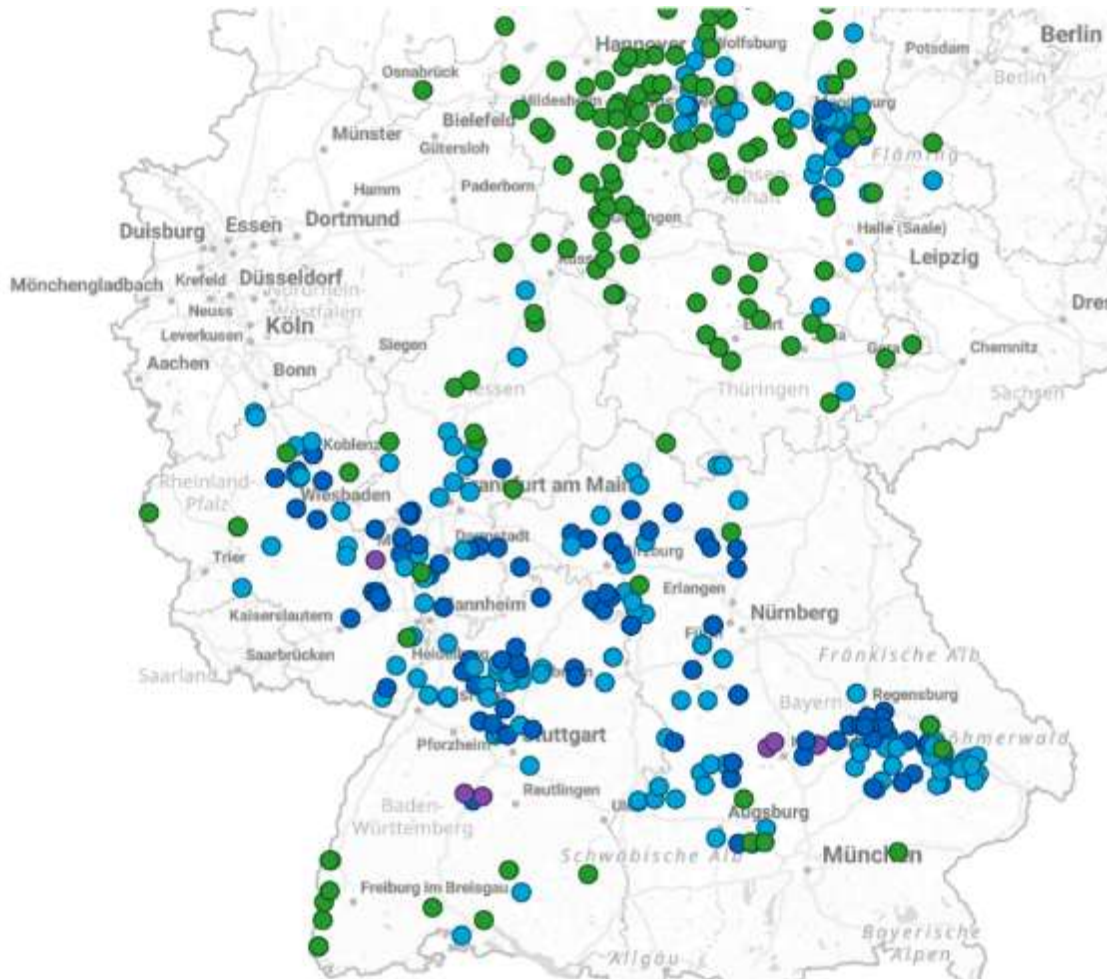
Lang et al., 2025

- Mei – augustus : vluchten van de cicaden (bevorderd door hoge temperaturen, migratie naar de bietenpercelen, infectie van de bieten door zuigschade en/of eiafzet)
- Augustus - oktober : ontwikkeling van de nymphen op de wortels van de bieten, daarna de volgteelt (bvb granen)
- Wintergranen :
- Januari - april, de nymphen zetten hun cyclus verder op de wortels van de graangewassen
- Mei - juli, ontwikkeling van de volwassen cicaden en migratie naar de bietenvelden

Bestrijdingsmaatregelen

- Preventief
 - Afdekken met vlies : zeer efficiënt maar
 - Rassenkeuze : enkele rassen met een « betere » tolerantie
 - In Duitsland : derogatie voor insecticiden tijdens vluchtenperiode
 - Plantenversterking e.a.
- Nymphen uithongeren
 - Vruchtwisseling : naakte bodem na de aardappelen & bieten
 - Vroege oogst en (vroege) diepe grondbewerking
 - GEEN wintergranen
 - Late zomergranen
 - Maïs

Monitoring *Pentastiridius* & SBR/RTD

En bij ons ?

- Monitoring glasvleugelcicaden gestart in 2024 en uitgebreid in 2025
- 2 vangplaten in bietenvelden
- 1 *Pentastiridius* gevangen (Henegouwen)
- Geen ziekte

En bij ons

- Detectiemethoden RT-qPCR toegepast op het KBIVB
- In 2025 alle bieten negatief

